

Stanowisko

Prezydium KK

nr 2/22

ws. potrzeby pilnych zmian prawa UE

w odniesieniu do instytucji europejskich rad zakładowych

Korporacje ponadnarodowe działają w wielu sektorach polskiej gospodarki. Ich wpływ na krajowe stosunki pracy jest zauważalny i w wielu przypadkach budzi niepokój związków zawodowych. Dlatego kwestią zasadniczą jest wykorzystanie wszelkich środków aby zapewnić możliwość wpływu reprezentacji pracowniczej na zapewnienie skutecznego prawa do informacji i konsultacji w wymiarze ponadgranicznym. Głównym tego instrumentem na poziomie UE jest dyrektywa 2009/38 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiej rady zakładowej lub trybu informowania pracowników i konsultowania się z nimi w przedsiębiorstwach lub w grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym, która zastąpiła wcześniejszą dyrektywę 94/45/WE.

Polskie związki zawodowe, w tym NSZZ „Solidarność” od wielu lat mają możliwość – poprzez swoich przedstawicieli - uczestnictwa w europejskich radach zakładowych (ERZ), utworzonych w korporacjach prowadzących działalność na terenie naszego kraju, chroniąc interesy polskich pracowników.

Analizy dokonywane przez europejski ruch związkowy, ale także przez NSZZ „Solidarność” pokazują, że dyrektywa 2009/38 wymaga zasadniczego wzmocnienia prawnego przede wszystkim w zakresie prawa ERZ do sądu oraz zbudowania efektywnego systemu sankcji w przypadku naruszenia uprawnień do informacji i konsultacji. Oznacza to konieczność pilnej rewizji tego aktu prawnego.

Mając na względzie trwające w Parlamencie Europejskim prace nad tzw. raportem legislacyjnym (autorstwa posła Denisa Radtke) dotyczącym zmian w dyrektywie o ERZ Prezydium KK NSZZ „Solidarność” w pełni popiera stanowisko EKZZ w tym obszarze, przedstawione 18 grudnia 2020 r.

Z punktu widzenia interesu polskich pracowników korporacji ponadnarodowych szczególne znaczenie ma dokonanie takich zmian w dyrektywie, które zagwarantują:

1. Stworzenie efektywnego mechanizmu sankcji wprowadzanych w razie braku prawidłowej informacji lub konsultacji pracowników, w tym poprzez prawo do czasowego zawieszenia decyzji przedsiębiorstwa z uwzględnieniem uprawnień krajowych związków zawodowych.
2. Likwidację wyłączenia spod rygorów dyrektywy, tzw. dobrowolnych porozumień (stary art. 13 dyrektywy 94/45/WE). Stwarzają one podwójne standardy utrudniające polskim reprezentatywnym organizacjom związkowym desygnowanie przedstawicieli do ERZ, mimo obowiązującego polskiego prawa.
3. Skonsolidowanie i włączenie do głównego tekstu dyrektywy koncepcji "ponadnarodowego charakteru sprawy" (motywy 12 i 16 preambuły do dyrektywy). Musi istnieć egzekwowlalne, kompleksowe prawo ERZ do tego, aby była informowana i konsultowana w całym procesie podejmowania decyzji przez zarządy korporacji ponadnarodowych.

Uważamy, że bez silnego prawa pracowników do informacji i konsultacji w wymiarze ponadnarodowym nie jest możliwa budowa prawdziwego europejskiego modelu społecznego, który winien uwzględniać potrzeby i oczekiwania pracowników i reprezentujących ich związków zawodowych, a nie wyłącznie interesy wielkiego międzynarodowego kapitału.

Zachęcając polskich posłów do Parlamentu Europejskiego do wsparcia tych działań zwracamy uwagę, że wzmocnienie instytucji ERZ ma szczególne znaczenie z perspektywy naszego kraju, a więc państwa, w którym wciąż nie istnieje sektorowy poziom rokowań zbiorowych zapewniający równowagę między interesami rodzimych i zagranicznych przedsiębiorców. Oznacza to, że niekontrolowane legislacyjnie oddziaływanie korporacji ponadnarodowych w obszarze społecznym może mieć potencjalnie negatywne skutki nie tylko dla ich pracowników, ale dla całej polskiej gospodarki.

Gdańsk, 13 kwietnia 2022 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek